СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 3. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 4-го січня 1946. No. 3. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, January 4, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

МАНІЯ І ПОВІНЬ СТРАЙКІВ У ЦІЛОМУ КРАЮ

Дійсні і заповіджені страйки по цілому краю розлялися наче повінь і обняли 2,000,000 людей. В поодиноких ділянках праці страйкове положення таке:

Мясний промисл: Страйк заповіджений на 16 січня юнією Юнайтед Пекінгґавс Воркерс оф Амеріка обійме 147 різниць і 200,000 робітників. Вони домагаються підвишки по 25 центів на годину. Внаслідок страйку загрожена є достава мяса для вояків в Европі і для голодних по цілому світі, яких живить УНРРА. — У Стемфорді викликали демонстраційний загальний страйк ті робітники, що пікетують підприємство Єйл енд Тавн і не допускають урядників підприємства до будинків.—Вестерн Юніон Телеґраф: 3,000 службовиків у цій компанії з Ню Йорку рішили вийти на страйк наступного тижня у вівторок на знак протесту проти рішення Краєвої Воєнної Ради Праці, яка заявилася проти підвишки платні. — Вестерн Електрик: Федеральний посередник не міг довести до порозуміння між робітниками й підприємцями в нюйорській окрузі і тому 17,000 робітників вийшли на страйк. Вони домагаються 30% підвишки, підприємство дає 15%. — Дженерал Електрик: Наступного тижня мають вийти на страйк 200,000 робітників, бо посередництво уряду не змогло довести до згоди між підприємством і робітниками. Сюди належать теж і радіові робітники. — Дженерал Моторс: Положення як було досі, хвилево нема переговорів між юнією і підприємством. — Сталевий [illegible]: Настановлена президентом рада для [illegible] фактів має видати зазив до обох сторін для стримання страйку, заповідженого на 14 січня. Страйк має обняти 700,000 робітників.

МАЛІ ПІДПРИЄМЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Підприємці, які виробляють частини, придатні до виробу автомобілів, вислали до президента Трумана осторогу, щоб він не домагався платні для робітників на підставі доходу підприємств, бо це зруйнує малих підприємців. Вони не мають грошевої резерви, щоб могли перетримати тяжкі часи і нагородити собі втрату за добрих часів.

ПОДАТКОВІ ВИКАЗИ ДО 15 СІЧНЯ.

Новий податковий закон входить в життя з днем 1 січня 1946 р. одначе виказа за 1945 рік мають бути зладжені на підставі закону з 1945 р. Ці викази мають бути зладжені до 15 січня тими людьми й корпораціями, яких приходи перевищають $5,000 за цілий рік. Такі підприємці мають теж заплатити найменше 80% належного податку, а решту лишити до розрахунку. Хто мав прихід менший ніж $5,000, має зладити виказ до 15 березня, як це було попередними літами.

ПОЖЕЖА В ТУНЕЛЮ.

У Голанд тунелю, який веде з Ню Йорку до Джерзі Сити попід ріку Гудсон і яким їздять авта й троки, вибух в середу 3 січня в год. 6. ввечер огонь. Запалився трок, який перевозив ґуму, пасту до чищення взуття. Трок перевернувся на скруті недалеко вилету до Ню Джерзі, і розлята ґазоліна загоріла і запалила цілий набір. Вогонь тривав коло 4 години, ушкодив тунель на просторі 100 стіп. Треба було цофнути 3,000 автомобілів з тунелю в часі пожежі.

АДМІРАЛ ЗНАВ, ЩО ВІЙНА З ЯПОНІЄЮ НАДХОДИТЬ.

Вчасі дальшого переслухання свідків перед спільною конґресовою комісією Перл Гарбору зізнав адмірал американської воєнної фльоти на Пасифіку Гаролд Р. Старк, що він знав про надходячу війну між Америкою й Японією. Одначе ніхто не передбачував, що ця війна розпічнеться нападом на Пелр Гарбор. Адмірал радше міг допускати, що японці вдарять на Сан Франсиско, ніж на Перл Гарбор. Це була головна причина, чому американська фльота не розвинула належної акції для оборони Перл Гарбору вчасі нападу японців 7 грудня 1941 р.

Осторога ґен. Маршала про напад японців на Перл Гарбор, вислана до ґен. Шорта, прийшла запізно внаслідок замішання в торговельних каблеграмах — потвердив Старк.

ПРОЄКТ ОБОРОНИ ЗАХІДНОЇ ПІВКУЛІ.

Департамент стейту у Вашинґтоні вислав до заграничних урядів американських держав проєкт умови, на підставі якої має бути створена оборона Американської півкулі проти якогонебудь напасника. Оборона має бути основана на засадах чартеру Обєднаних Держав. До оборони не запрошена Арґентина.

Відкликано наказ в А.Р. О.758 про висилку українських біженців до Советів

До Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету у Філядельфії наспів з Бельґії повітряною поштою лист з таким повідомленням:

„Внаслідок кампанії в бельґійській пресі, яка виходить у французькій і флямандській мові, американська амбасада в Брукселі вислала до цеї преси офіційне письмо з вияснeнням наказу Мілітарного Правління (АРО 758). Амбасада пояснює, що цей розпорядок вийшов через некомпетенцію команданта одної округи, та що цей розпорядок був відкликаний і що на будуче таке більше не повториться".

Телеґрама з 16. грудня з Брукселі звідомляла, що Мілітарне Правління видало розпорядок, що всі советські скитальці мусять бути до 8. грудня відставлені до советських репатріяційних таборів в Найнкірхен, Штутґарті, і що виконання розпорядку відложено до 22. грудня на прохання українців.

В цій справі інтервеніював Українсько-АAмериканський Конґресовий Комітет 20. грудня 1945, висилаючи спеціяльну делеґацію до уряду у Вашинґтоні.

УРЯД ЗАКЛОПОТАНИЙ ЗМІННИМ СТАНОВИЩЕМ РОСІЇ

Хоч урядовці департаменту стейту у Вашинґтоні висловили вдовілля з висліду конференції трьох міністрів заграничних справ, то стримання Росією підпису під умовою з Бретон Вудс викликало правдиве розчарування в урядових колах. Це виглядає тим дивніше, що щойно наспіли з Москви прихильні вісти. Неспокій серед вашинґтонських урядових кол росте ще йтому, що на заповіджене перше зібрання асамблеї Орґанізації Обєднаних Держав в Лондоні не приїде советський міністер закордонних справ Вячеслав Молотов, хоч був давніше на це згодився. Це ослабить становище Великої Трійки, яка веде провідну ролю в О.О.Д. Головно занепокоені цим фактом малі держави, які надіялися, що великі потуги будуть підтримувати цю орґанізацію цілою силою.

Ґенерал МекАртур звернув увагу на зріст комуністичних впливів в Японії

Воєнний департамент проголосив звіт ґен. Доглеса МекАртура про не-воєнну діяльність в Японії та Кореї. Звіт відноситься до подій в місяцях вересні й жовтні. Він був написаний перед Конференцією в Москві, але порушує багато справ, про які та Конференція говорила і які тірішувала, зокрема, коли іде про збільшення советських впливів на адміністрацію Японії та Кореї, чому ґен. Мек-Артур противився. Та найважніше в тому звіті є те місце, де говориться про демобілізацію краю. Ген. МекАртур каже, що японці не мають ніякого досвіду, коли іде про демократичне правління. Комуністи, що вже зачали рухатись, хочуть встановити „демократичну Японію". Знов молодшіелементи не знають, куди йти. Вони свідомі цього, що старе завалилось, але не знають, що є ліпше: комунізм чи демократія? Комуністи працюють в тому напрямі, щоби створити в Японії „народний фронт", як це роблять комуністи в інших краях. Знов інші елементи бояться встрявати глибше в політичне життя, бо не знають, як довго буде тривати американська окупація. Бо, кажуть вони, якщоб забрались американські війська, то вони готові потерпіти від поліції, чи різних націоналістичних екстремістів.

КАЛЬТЕНБРУНЕР ВИЯВЛЯЄТЬСЯ ЧИ НЕ НАЙБІЛЬШИМ ЗЛОЧИНЦЕМ

Розпочато дальший тяг судової розправи в Норемберзі проти 21 націстівських верховодів як воєнних злочинців. Обговорювано злочини Ернеста Кальтенбрунера, що був свого часу головою Ґестапо. Виявилося, що це він казав розстріляти теж і 15 американців, а між ними Джозефа Мортона, воєнного кореспондеста Асошіейтед Прес. Мортона зловлено разом з ґрупою американських вояків, висланих через Офіс оф Стратеджік Сервісес поза німецькі границі в Словаччині. Кальтенбрунерови, що лежить у шпиталі, теж доказують, що він приглядався масовому душенню жидів ґазом.

ЯК НІМЦІ ВБИВАЛИ ЖИДІВ В УКРАЇНІ?

Про те зізнають наочні свідки на судовім процесі в Норемберзі. Прочитано документи про те, як одної ночі змасакровано 5,000 жидів в Рівнім. Описано наочними свідками, як ґестаповці курили циґаретки і приглядалися, як уставляли старих і молодих жидів та дітей перед викопаними ровами, до яких падали їхні тіла, прошиті кулями. Герман Ґребе, очевидець, що живе в Америці, подав афідевіт про те, як розстрілювали 1,500 жидів у Дубні, як казали їм ґестаповці розібратись, поскидати черевики, та як ті люди, цілком нагі, між собою розпрощались і ждали, коли впадуть до гробів. За 15 мінут ніхто з них уже не жив.

Courtesy of the Metropolitan Museum of Art

THE ADORATION OF THE SHEPHERDS, by Andrea Mantegna

РІЗДВО ХРИСТОВЕ.—Славний образ з часів ренесансу, якого автором є італійський маляр падуанської школи Андреа Мантена, роджений в 1431 році. По середині бачимо Пречисту Діву Марію на колінах перед Божим Дитятком. Зліва св. Йосиф, що заспав з перетоми. Зправа наближаються пастушки, щоби віддати поклін Новонародженому.

ПРЕДСТАВНИК УНРРА ПРО НАМАГАННЯ ЖИДІВ ВИДІСТАТИСЬ З ЕВРОПИ

Ґенерал Фредерік Е. Морґан, ґолова УНРРА в Німеччині, заявив кореспондентам в Франфурті над Меном, що до американської зони надпливають тисячі польських жидів зі сходу, та що йому видається, що це діється в зорґанізований та добре уплянований спосіб. Це другий жидівський вихід, тільки, що тим разом з Европи, казав сер Морґан. Далі він казав, що ті жиди цілком не виглядають на таких, що є переслідувані, бо добре виглядають, гарно одіті та мають повно гроша. Ґенерал теж заявив, що він не вірить в жидівські погроми, бо всі розповідають про них однаково, в один і той самий монотонний спосіб. Жиди в Европі стають світовою силою, а їхній плян це намагання видістатись з Европи.

НЕМА УРЯДОВОГО ВИЯСНЕННЯ.

У Вашинґтоні не можна було американським кореспондентам дістати потвердження цього, що мав сказати сер Фредерік Морґан кореспондентам про жидівську проблему в американській зоні в Німеччині. Казали, що не мають повного тексту заяви ґенерала.

ЖИДИ ОЗЛОБЛЕНІ НА МОРҐАНА.

Заява ґен. Морґана, неначе жиди в Европі орґанізують масовий вихід з Европи до Палестини, викликала в Лондоні гострі коментарі збоку різних жидівських представників. Це фантастична і неправдива заява, сказав А. Л. Істерман, лондонський політичний секретар орґанізації Ворлд Джуїш Конґрес. Це є чистий націзм, навіть у тому способі, як це було сказане, додав Істерман. Східна і центральна Европа, казав він, є для жидів одним цминтарищем, де спочивають ті, що були їм найближчі й найдорожчі. І тому треба відноситись з симпатією до тих, що покидають такі місця. Істерман заатакував теж і заяву ґен. Морґана в справі жидівських погромів у Польщі. Твердити таке, казав він, значить зневажати всіх жидів, а зокрема тих шість міліонів жидів, що згинули з рук націстів, за що тих останніх судять тепер в Норемберзі. Знов Жидівська Аґенціля для Палестини заявила, що вона не знає нічого про якийсь зорґанізований плян, спрямований до того, щоби видістати жидів з Европи і перевезти до Палестини.

НЕМА БУДУЧЧИНИ В ПОЛЬЩІ!

Таке писав недавно в Ню Йорк Таймс Ґледвин Гил, що відбув подорож по Польщі. Казав, що 90% жидів покинулиб зараз Польщу, якщо малиб нагоду видістатись з неї. Про жидівські погроми в Польщі говорив в Ню Йорку 9. грудня д-р Йозер Шварц, полова европейської ради орґанізації Джойнт Дистрибюшен Коміті, що займається допомогою жидівським скитальцям.

„БЕЗВСТИДНО-ПАРТІЙНА ЗАЯВА".

Так назвав заяву ґен. сер Морґана у справі жидів в Европі д-р Стівен С. Вайс, президент орґанізації Америкен Ворлд Джуїш Конґрес.

„АНТИСЕМІТСЬКА".

Такою є заява ґен. Морґана в очах д-ра Хаїма Вайцмана, президента Світової Сіоністичної Орґанізації.

ТО Є ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА!

Китайські війська, що підлягають центральному урядови в Чунґкінґ, займають провінцію Джегол, яку заняли були комуністи по відступі советських військ. Комуністи кажуть, що це не означає замирення, а тільки цивільну війну, бо вони будуть ставити завзятий опір.

ГОМА ПЕРЕД СУДОМ.

В Манілі на Филипинах зачалася судова розправа проти японського ґенерала, Машагару Гоми, що здобув Кореґідор і Батаан, як воєнного злочинця. Судять його пять американських ґенералів. Капітан Форнес, оборонець Гоми, спротивився судови, кажучи, що ґен. МекАртур не має повновласти заряджувати того роду судові розправи.

НЕ ВПУСКАЮТЬ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Вичерпано дозволи на вїзд до Палестини. Видано їх 75,000 згідно з Білою Грамотою з 1939 року. Знов в Єрусалимі арештовано й допитувано біля 5,000 жидів. Поліція шукає в такий спосіб за сіоністичними терористами.

АМЕРИКАНЦІ НЕ ПОПУЛЯРНІ.

Це так у місті Дресдені, що є під советською окупацією. А це через бомбардовання, наслідком яких було 300,000 жертв у людях. Місто є знищене на 75%. Дресден був відомий як „Атени Німеччини". Мав багато памяток давного мистецтва.

НІМЦІ СУДЯТЬ СВОЇХ.

На таке дозволила советська влада в Саксонії, коли іде про воєнних злочинців. Советська влада затверджує присуди на кару смерти та інші.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):	
На рік	$2.50
На пів року	$1.50
В Джерзі Сити і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$7.00
Six months	$3.75
Three months	$2.00
Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	$2.50
Six months	$1.50
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$5.25
Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СЬОГОРІЧНА КОЛЯДА

Ми завжди ходили з Різдвяною Колядою. І підемо з нею і цього року.

Ми завжди колядували на добрі цілі. І будемо колядувати в такий самий спосіб, себто на такі самі цілі, і цього Різдва.

Коляда — це частина нашої традиції, яку ми привезли з собою з України. Це подих тої рідної землі, з якої ми вийшли, чи з якої вийшли ті, яких кров у наших жилах.

Коляда — це пісня — молитва, що нас єднає.

Коляда — це вияв нашого родинно-громадського сентименту, це ознака нашого духово-релігійного й громадського обєднання.

Коляда — це мова цього нашого серця, що в дні веселости памятає за свою церкву, за свої рідні установи, за нещасливих і потребуючих.

Так є з нашою колядою. Та усе це нам добре відоме. А коли це пригадуємо на тому місці, то видно, що є якась особлива на те причина.

І вона є. А яка вона, то про це вже знаємо з Різдвяної Відозви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в Філядельфії. Нам треба допомогти більшою збіркою найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Ми, очевидно, навіть не припускаємо, щоби могло десь таке статись, щоб у якійсь громаді не було цього року такої Коляди. Отже Коляду на допомогу українським скитальцям в Европі беремо вже так, як за річ доконану. Нас обходить ще лишень те, щоби та Коляда була в кожній громаді такою великою, щоб її щодо величини навіть не можна було порівнувати з Колядами з минулих років. Памятаймо, що війна скінчилась, а для українського народу одна трагедія минулася, а друга залишилась і ще поширилась на більше українських земель і на більше число українського народу. А те, що українським скитальцям в Европі не можливо жити на рідній землі й їх життя є загрожене через Кремль навіть на чужині, вказує наглядно на те нещастя, що зависло над Україною і українським народом. Коляда, яку ми зложимо цього року на допомогу хоч малесенькій частині тих нещасливих наших братів і сестер хай буде виявом цього, що ми з ними співчуваємо, що з ними болієм.

Памятаймо на це у кожній хаті й в кожній громаді, коли до нас зайдуть цього року колядники і проситимуть Коляди на допомогу українським жертвам війни.

Даймо Коляду з теплого серця і щедрою рукою! Кожний і кожна з нас. В кожній родині, в кожній хаті, в кожній громаді.

Нова радість стала, яка небувала...

Народини Христа принесли для світа таку радість, якої світ до його народження не знав. Та найбільшою була радість для цих, що були пригноблені, переслідувані, понижені. Для тих, що були невільниками, рабами.

І було чого радіти. Наука Христа пятнувала всяке насильство, всякий гнет, усяку неволю. Вона голосила рівність, братерство, любов, мир на землі.

І багатий і бідний, і пан і невільник — всі вони були рівні перед Христом.

Такою наукою Христос спричинив переворот у поняттях значіння, ролі і призначення людини. За ці революційні думки він заплатив своїм життям. Одначе смерть Христа не вбила цеї правди й цих засад, які Він голосив. Навпаки, ця смерть додала ще більшої віри й сили цій науці, так, що вона поширилась по всьому світі.

Та приходили в історії людства і по народинах Христа такі часи, що не тільки одиниці, але й цілі народи нехтували Христовою наукою, пробуючи творити нових божків та почитати нову, фальшиву науку. Ділялось таке нераз у давнину, не бракує такого ідолопоклонства й в новітніх часах.

От уже за наших часів в останньому чвертьстолітті, повстали аж три нові фальшиві доктрини, що знехтували зовсім засадами Христової науки, знехтували самим Христом, а на місце Христової науки й Христа поставили большевизм зі Сталіном, нацизм з Гітлером, фашизм з Мусоліньом. Замісць рівности, любови, моралі, замісць мира на землі, дали ці нові доктрини світови таке рабство, таку нерівність, таку невільничу систему, таку аморальність, якої не було навіть і перед народженням Христа.

Цьогорічні свята Різдва Христового обходимо в часі, коли вже знищено дві фальшиві, облудні, нехристіянські науки, що їх голосив нацизм і фашизм. Обходимо ці свята в часі, коли головні божки цеї поганської науки, Гітлер і Мусоліні, вже згинули ганебною смертю, і коли менші божениата цього ідолопоклонства стоять перед міжнародним трибуналом, який певно вимірить їм справедливу кару.

Пять літ забрало, щоб змести з лиця землі цю облудну націстівську й фашистівську доктрину. І міліони людей мусіли заплатити життям, щоб звільнити світ від цеї дикої потвори.

Це перші свята, які по 5 роках війни, обходимо в часі мира. Тому ми повинні радіти, що знов на світі настав мир, спокій. Та чи можемо ми справді радіти? Чи ця наша Різдвяна радість є справді щира, глибока? Чи ясні світла, що освічують деревця по наших хатах, освічують також наші серця, наші душі?

Ні, не можемо ми радіти так щиросердно, як цього вимагає хвиля. Бо хоч на світі настав мир, спокій, то нема спокою в наших серцях, коли ми тільки подумаємо про те, як святкує ці Різдвяні свята отця наша рідня, яку ми полишили там в старім краю, як святкує ці свята ввесь український нарід. Бо коли про це згадаємо, то замісць радісних слів коляди: Нова радість стала, яка небувала — нам мимоволі насуваються слова:

Нова неволя стала, яка небувала...

Українці зі східних земель України караються в московській неволі вже сотки літ, та для українців зі західних земель ця неволя нова. Вони зазнали австрійського панування, карались в польській та мадярській тюрмі, але не знали ще російської неволі, в яку тепер попались. Тому для них ця неволя нова, а заразом і небувала. Небувала, бо як інакше можна пояснити собі таке явище, що людина воліє наложити на себе руку, аби тільки не дістатись живим до цеї неволі.

Воно так уже є, що кожна людина хоче жити. Навіть в найтяжчих обставинах, навіть в найтяжчій недузі, людина не хоче вмирати, але буде боротись, терпіти, всьо зносити, щоб тільки ратувати нитку життя. Колиж людина сама відбирає собі життя, то видно, що знає, що большевицька неволя така страшна, така звірська, така несамовита, що вона гірша за смерть.

Не може в нас бути правдивої радости в ці свята, коли читаємо, як то українські скитальці просять відложити їх видачу на два тижні, щоб принаймні могли якслід приготовитись умерти по християнськи. Тому, замісць радости, хай наші серця наповняться в ці свята твердою постановою зробити в цьому 1946 році для поневоленого українського народу, для цих нещасних українських скитальців далеко більше, як це ми зробили в минулому році.

Зокрема ми, члени Українського Народного Союзу, себто цеї організації, що завжди стояла тут у нас на сторожі чести й гідности української, що ніколи не знала ніякого компромісу, коли ходило про оборону слушного права українського народу на справді вільне й демократичне життя, памятаймо, що ворог визволення українського народу є сьогодні сильнішим ніж колинебудь передтим. А тому й ми мусимо бути сильнішими в нашій вірі в остаточну перемогу правди над злом. А тому й ми мусимо бути сильнішими в нашій постанові дати українському народові значно більшу поміч, як ми досі її давали.

Бо хоч в день Різдва лунали і лунають по всьому християнському світі радісні слова — мир на землі, то одначе в теперішньому часі ці слова є тільки наскрізь ідеального значіння. Бо миру на світі нема. Він буде тоді, як зникне з лиця землі ще ця третя тоталітарна, облудна доктрина, що називається комунізмом, так, як зник уже націзм та фашизм. Тоді доперва зможе людство заспівати могутнім, всесвітним хором: Нова радість стала, яка небувала...

Д. Галичин.

Чого надіятися в 1946 році?

Політичні письменники дуже занепокоєні передбаченнями на 1946 рік на підставі того, що сталося в 1945 році. Вони нагадують часи; коли то ломився старинний лад, впало Західно-Римське царство і наступали середно-вічні часи. Ці часи переходу з стану римської культури до чогось ближче неозначеного, названі в історії „темними століттями". Вони тривали повних три сотні літ, поки не створилася нова культура, на місце старо-римської. Саме тепер ломиться так звана Західня цивілізація, а назріває щось нове, ближче незнане. Оце нове порівнують політичні письменники з „темними століттями" після упадку старинного Риму.

Коли писати про такий погляд на будучність, то він може відноситися до цілого світу і лише до початку якоїсь Нової Епохи, на творення якої новий 1946, рік мав би лише рішаючий вплив. Одначе він не обіймає в цілости самого нового року. Тому інші письменники, головно американські журналісти, займаються новим роком з американського становища і вони обіймають вужчий закрій. Вони призадумуються над можливостями американського життя в ділянці економічній, нутрішно-політичній і в заграничній політиці.

Вихідною точкою міркувань таких ґазетярів є теперішний спір між робітниками і підприємцями. Цей спір оцінюють вони як підставу до великих перемін. Тому, що Америка вступила тепер у всесвітну політику як провідна держава, вона мусить наперед подбати про наладження свого нутрішного положення. Як тепер показується, ні робітники, ні підприємці не хочуть прийти до мирного полагодження спору на підставі дотеперішньої практики невмішування уряду, тобто на підставі необмеженої американської свободи. Як не можуть самі погодитися, то уряд мусить вмішатися в цей спір і наладнати його з точки інтересів цілої суспільности. Отже з тим і покінчиться американський рай економічної свободи, а прийде свого роду реґіментація. Вона полягатиме в тому, що уряд накине платню робітникам відповідно до зисків підприємців, а вже тесаме вкоротить дотепірішну свобідну конкуренцію в американськім промислі, бо зиски будуть контрольовані урядом.

Та не зважаючи на те все, теперішній рік дає вигляди на великі зиски як підприємцям, так і робітникам. Реконверзія доведе до великого розмаху в продукції, бо Америка єдина країна, яка має всі дані до продукції для заспокоєння потреб цілого світу.

Із продуцентів найліпші вигляди мають фармери тому, що вони мають ґарантовану урядом ціну продуктів до 1948 року. А що тепер мусить бути попит за харчовими продуктами для потреб знищеної Европи, то американські фармери мають небувалу досі нагоду на зарібки.

На згадку про непорозуміння між підприємцями й робітничими орґанізаціями приходять звітники подій до висновку, що в Америці в теперішнім році можуть бути положені підвалини до якоїсь політичної Третьої партії, попри теперішню Републиканську й Демократичну. Це тому, що до сили прийшов Конґрес Промислових Орґанізацій — СІО, — а в ньому всілячина радикальних елементів, які все бажають чогось нового. За президента Рузвелта СІО поросло в силу, і бажало тепер використати цю силу, щоб диктувати президентови Труманови. Та Труман не може догодити амбіціям радикалів і вони заповідають вітверту боротьбу проти нього. Колиж Демократична партія стане солідарно по стороні Трумана, СІО дасть почин до Третьої партії вже в теперішньому році, щоб бути готовою до виборів в 1948 році. На зібранню Американської Федерації Праці в Бофало запало рішення, щоб робітничі орґанізації приступили до створення Третьої партії. У Републиканській партії теж повно радикалів, таких як нюйорський Маркантоніо, котрому закидують приналежність до Комуністичної партії, отже такі елементи можуть злучитися для спільних цілей хочби для порахования своїх сил.

Та найважніші передбачування відносяться до заграничної політики Злучених Держав. Писці висловлюють згідний погляд, що Америка не має ще заграничної політики, яка дорівналаб теперішному завданню. Є загальне переконання, що політика ізоляції покінчилася безповоротно і тому Америка мусить кооперувати з цілим світом, який тепер репрезентований в Орґанізації Обєднаних Держав. Цю політику звязують з атомовою бомбою. Вже тесаме, що Злучені Держави посідають цю бомбу, наша держава находиться в небеспеці. Інтересне, що перший раз в історії науковці дістали чи не рішальний голос в справі заграничної політики саме тому, що то вони орудують атомовою силою і іншими страшними воєнними винаходами. Отже вони то заповідають, що внаслідок посідання атомової бомби Америкою цілий світ зо страху може нагло попасти в гарячку воєнних зброєнь. Америка й собі мусить зброїтися відповідно до потреб часу. Одначе, кажуть науковці, чужинні держави будуть зброїтися інакше, ніж Америка. Їх зброя це нові винаходи для нападу з повітря, тому такі зброєння не мусять бути коштовні. Їх головна ціль бути готовими напасти на Злучені Держави і експльодувати ті бомби. Зате Америка мусітиме зброїтися на велику скалю на те, щоб заздалегідь не допустити до такого нападу, чи там бути готовою відбити вчас такий наїзд з повітря. При тім вчені потішають, що як би так дійшло до вибуху атомової бомби в Америці, то населення буде мати найлекшу смерть, яку досі мав хтонебудь вчасі війни.

Оце й причина, чому Америка за всяку ціну мусить подбати про покликання до життя і ведення Орґанізації Обєднаних Держав.

А ЧИ ТРЕБА БУЛО ІТИ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ?

Американський полковник з польського роду, Г. Шиманьскі, що був приділений до американського ґенерального штабу в Европі й тепер вернув до Америки, розповідає про польські справи, для яких він був у штабі референтом. Каже, що ґен. Айзенгавер відносився з „особливою сердечністю" до поляків, згл. польських скитальців. А найнещасливішими з поляків були ті, що їх перенесли на німецькі землі з „східних" земель Польщі, що припали Совєтам. Вони, каже він, мали перебрати господарства, доми, фабрики, склепи по німцях, та як тільки совєтські війська викинули німців, то рівночасно і всьо позабирали. І „для привезених зо сходу, спід Львова, Вильна, Тернополя, Станиславова, чи Стрия поляків — ніщо не остало. Стоять таборами біля залізничих двірців, так, як їх висадили з ваґонів, не бачучи перед собою ніякої ясної будуччини", каже полк. Шиманьскі.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ВАЖНІ ПОДІЇ В 1945 РОЦІ

Для пригадки про велике значіння минулого року у світовій та американській історії поміщуємо такі дати:

13. січня. — Червона Армія розпочала зимову офензиву в Польщі над Вислою.

20. січня. — През. Френклин Д. Рузвелт обняв поновно становище президента, як перший президент Злучених Держав, що був чотири рази вибраний на цей уряд.

12. лютого. — Рузвелт, Сталін і Чорчил, як представники Трьох Потуг, покінчили конференцію в Ялті, на Криму; погодилися на окупацію Німеччини; винесли постанову, щоб утримати єдність Аліянтів на час миру.

23. лютого. — Почалася кінцева офензива для добуття Німеччини на рівнині перед Кельн.

1. квітня. — Американці окупували Окінаву, звідки розпочали наїзд на японську землю.

12. квітня. — Президент Рузвелт помер нагло у своїм вакаційнім домі в Ворм Спригс, у стейті Джорджія. На його місце став президентом Гері С. Труман, дотеперішній віцепрезидент Злучених Держав.

25. квітня. — Американські війська зі заходу, а совєтські із сходу злучилися над рікою Ельбою і перетяли Німеччину на двоє.

25. квітня. — Італійського диктатора зловили італійські повстанці і розстріляли.

1. травня. — Радіо в Гамбурзі сповістило, що Адольф Гітлер помер, а адмірал Карло Деніц обняв по нім владу.

2. травня. — Берлін занятий совєтськими військами; Аліянти проголосили безумовну здачу німецьких військ в Італії.

8. травня. — Покінчено війну в Европі після безумовної здачі Деніца в руки Аліянтів.

16. липня. — Досвіта на рівнині Лос Аламос, у стейті Ню Мексико, американські знавці перевели перший вибух атомової бомби, як найстрашнішої воєнної зброї.

26. липня. — Покінчилася конференція Обєднаних Держав у Сан Франсиско підписанням Світового Чартеру 50 державами.

25. липня. — В Англії прийшла до влади Партія Праці — „Лейбор Парті". Уступив зі становища премієра Винстон Чорчил, по нім прийшов Клеменс Атлі.

28. липня. — Сенат Злучених Держав, 89 голосами проти 2, ратифікував Чартер Обєднаних Держав.

1. серпня. — Конференція Великої Трійки: Сталіна, Трумана й Атлі в Потсдамі, в Німеччині. Рішили розбити Німеччину на частини, створити Раду Міністрів Заграничних Справ Пяти Держав; установили границю Польщі на заході на ріці Одрі і Нісе.

6. серпня. — Американці скинули першу атомову бомбу на місто Гірошіму в Японії, де було 318,000 населення і знищили його до тла.

14. серпня. — Японія приняла умови здачі Аліянтів.

2. вересня. — Японські представники підписали документ здачі на покладі американського воєнного корабля Мизури; проголошено урядово День Перемоги над Японією.

20. листопаду. — У Норемберзі розпочався суд над 21 головними націстами, як воєнними злочинцями.

23. листопаду. — У Злучених Державах покінчено пайкування мяса, як головного харчового засобу.

21. листопаду. — Юнія Юнайтед Оотомобил Воркерс викликала страйк у підприємстві Дженерал Моторс Компані в Дітройті за підвишку платні на 30%.

27. грудня. — Двацять вісім держав підписали умову для стабілізації валюти, випрацьовану в Бретон Вудс.

27. грудня. — Покінчили у Москві 12-денні наради представники Америки, Англії й Совєтів для підготови мирової конференції і міжнародного вжитку з атомової сили. У нарадах брали участь: Бирнс, Бевин і Молотов.

НАЙВАПНІШІ ПОДІЇ З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

3. січня. — Український Народний Союз проголосив XXI. конвенцію у Клівленді на 28. травня. Конвенцію відложено опісля із-за того, що уряд Злучених Держав заняв залізниці для перевозу війська.

10. лютого. — Концерт Ольги Лепкової в Тавн Гол, у Ню Йорку.

25. березня. — Свято пошани Митрополитови Шептицькому у Вебстер Гол, в Ню Йорку.

27—28 березня. — Спільна конференція представників Комітету Українців Канади і Українського Конгресового Комітету в Отаві, в Канаді, для висилки делеґації в справі оборони прав України на міжнародній конференції Обєднаних Держав у Сан Франсиско.

20. квітня. — Делеґація Українського Конгресового Комітету у департаменті стейту у Вашингтоні; делеґація дістала признання бути дорадником урядової американської делеґації на конференції у Сан Франсиско.

26. квітня. — Перший раз в життю американської української громади признано нагороду в літературнім конкурсі. У. Н. Союз, як видавець „Свободи", признав першу нагороду за повість О. Лугового п. з. „Безхатний".

27. квітня. — Конференція Обєднаних Держав приняла Совєтську Україну й Білорусь до числа Обєднаних Держав з правом участи в конференції.

30. квітня. — Прибула делеґація Українського Конгресового Комітету до Сан Франсиско; того самого дня прибула урядова делеґація Совєтської України на конференцію.

8. травня. — „Свобода" розпочала кампанію за сто-долярові жертви на допомогу українським скитальцям в Европі.

26. травня. — Краєва конференція в готелі Пенсилвенія в Ню Йорку в справі допомоги збігцям в Европі.

4. червня. — Злучений Українсько-Американський Допо-

(Докінчення на стор. 4-тій)

Морський полковник про рівність людини

Після того, як полковник морського корпусу, Алфред Ф. Карлсон, був тяжко ранений на Сайпані, мало американців сподівалися зустрінутися ще з його іменем поза описами його геройської служби як командир особливого батальону морського корпусу. Більшість американців не знали, що полковник Карлсон є також фахівцем в справах Далекого Сходу та Центральної Америки (вільно говорить хінською та еспанською мовами), а також военним фахівцем у справі демократизації армії та глибоким прихильником того, аби демократія практикувалася скрізь. І ось його імя знова зявляється в ґазетах. А це тому, що його виставляють кандидатом на пост сенатора від стейту Каліфорнії, стейту, де були прояви расового упередження, особливо проти людей зі сходу та мексиканців, і де ізоляціоністи мали міцну підтримку.

Чи погодиться полковник Карлсон після звільнення з военної служби кандидувати, не було ще відомим, коли розпочалася кампанія, щоби втягнути його в політику. Проте, без огляду на політику, він має важну ролю в американському житті. Він заявляється за примінення в життю демократичних принципів в часі миру, тих принципів, на яких він зорґанізував та вишколював свій баталіон, більше знаний як відділ Карлсона, — спеціяльний відділ для нападу на острови Тихого океану, заняті японцями.

„Ґан-ґу" вигукували ці вояки підчас бою. Полковник Карлсон перебрав цей клич від хінців. Значіння його — „працювати гармонійно", або „працювати разом". Але і після закінчення війни він примінює той спосіб спільної праці в інших справах. Недавно з Каліфорнії він писав:

„Кажуть, що на фронті, з закопах, нема безбожників. Я можу сказати, що там нема також різниці расової, релігійної, чи кольору шкіри. Все це там не є важним, не є головним. Коли люди разом зустрічають смерть, коли разом змагаються за ту саму справу, не має ніякого значіння, з якої країни приїхали родичі. Саме головне — людина сама по собі, ніщо інше.

„Це є одне з найбільш потішаючих явищ, що зявилися внаслідок війни. Люди з Ню Йорку і Тексас, з Огайо та Вайоминґ, здибалися разом і навчилися довіряти й шанувати один одного. Христіяни й жиди, білі й ніґри, тут роджені й ті, що приїхали з інших країн, — всі вони американці, перейняті тими самими ідеалами...

„Ті, що повертаються тепер до дому, сподіваються застати тут те саме. Вони не будуть мовчки приглядатися, як хтось буде понижати їх товаришів задля кольору шкіри, віровання, чи національного походження. Вони поважно приймають безсмертні слова Декларації Незалежности — „всі люди створені свобідними і рівними".

„Ми всі повинні поважно віднестися до тих слів. Як на боевому фронті, так і мирному тільки спільна праця дасть перемогу".

Що до нього самого, полковник Карлсон висловився, що він почуває „дійсну відповідальність і зобовязання працювати по війні для повного здійснення тих завдань, за які боровся в цій світовій війні".

Життєвий шлях полковника Карлсона вказує, як він дійшов до свого становища, до своїх переконань. Він ще молодим записався до армії, служив на Филипинах, на Гавайських островах, на кордоні з Мексико, у Франції впродовж першої світової війни та в американській окупаційній армії в Німеччині. Пізнійше перейшов до морського корпусу. Був призначений до розвідочної служби в Хіні. На тому становищі відчував, що він повинен пізнати більше про хінський нарід, його політику, культуру, звичаї. Знайомство з Хіною викликало вньому зацікавлення до інших народів. Тому просив, аби його перевели до Нікараґви (в Центральній Америці), де стояла американська фльота. Там він мав нагоду пізнати місцевий нарід. Там же вивчив еспанську мову.

Потім полковник Карлсон дістав друге призначення їхати до Хіни. Там продовжував вивчення хінської мови, історії, культури. Згідно з його власним бажанням, його призначено обсерватором в хінській комуністичній армії. Це був перший чужинецький обсерватор в тій армії. Разом з тою армією він подорожував по північній частині Хіни, проробивши яких поверх 2,500 миль. В перервах, підчас коротких перебувань в Злучених Державах, командував морським відділом в Ворм Спринґс, Джорджія, що охороняв президента Рузвелта. Року 1938 вийшов з морського корпусу та брав участь в кампанії проти продажу старого заліза та інших военних матеріялів Японії. Згодом дістав знова призначення до Хіни.

Переконаний, що насувається війна, він звернувся за призначенням і з весни 1941 року почав орґанізувати та вишколювати особливий відділ так званих „рейдерс" для висадки на ворожих островах. Той відділ складався з добровольців з морського корпусу. В точних межах, встановлених военною необхідністю, полковник Карлсон провадив в свому відділі ті демократичні принципи, які він здобув зі свого досвіду в Хіні та Нікараґві. Для нього кождий вояк був перш за все людиною, а не якимсь мертвим номером. Він відкинув всі соціяльні різниці поміж старшинами та звичайними рядовими. Допускав свобідну критику. Здобув собі повагу і відданість. Як вказує кампанія за те, щоби Карлсон був сенатором від Каліфорнії, в цій країні є люди, які бажають, щоби полковник Карлсон працював для країни в цьому турботному, повоенному часі, як він працював в розгарі війни.

Загальна Рада — ФЛІС.

С. МУСІЙЧУК

СИРІТСЬКЕ РІЗДВО
(В УКРАЇНІ)

Устаньте мамо, устаньте тату!
Скажіть: яке то нині є свято?
„Христос родився?!" А ми не знали,
Бо ми в лісах тут, в ямах ховались.

Не встане тато, не встане мама
Пішли сирітки наші світами
Христос родився... А в нас ні хати,
Деж вони будуть колядувати;

На землі пекло, одна руїна
Христос родився в яслах, на сіні,
Гляньте, сирітки: Зірка сіяє!
Вона надій вам з неба зсилає.

Вбив Ірод маму, тата й родину,
Спалив нам хату, знищив Вкраїну,
Та не вбив Ірод Христа Дитини,
Не вбе, не знищить, дітей Вкраїни.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

Акція за новий Український Народний Дім.

Дім під ч. 217-219 при Іст Шестій вулиці в Ню Йорку, що носив колись назву Українського Народнього Дому, а потім „Карпатія Гол", а тепер містить парафіяльну школу св. Юрія, має салю, відому тепер як „Шкільна Авдиторія", яка вже не є вистарчальною на численні імпрези нюйорської української громади. Тому саме йде акція за будову нового Народнього Дому. Її веде корпорація, звана Українською Централею.

Оця корпорація скликала до шкільної авдиторії при Шестій вулиці віче в неділю 9. грудня 1945 для заохоти громадян будувати ще раз святиню української культури. Людей прийшло повно. Їм роздано „Бюлетень ч. 1. Українсько-Американської Централі", а з нього довідалися, що до уряду корпорації входять: Дмитро Попів, предсідник; Петро Задорецький і Петро Сокальчук, заступники; Антін Пасічник, скарбник; Мартин Малетич, фін. секр.; Ірина Скодзінська, рекордова секретарка. Окремо є ще директорія з 11 людей і контрольна комісія з 3 осіб. У Бюлетені поміщені „важніші питання й відповіди" про У. А. Централю, а в них зясована ціль праці корпорації і ціль самої майбутньої централі.

Крім Бюлетеня ще промовці мали вияснити потребу приспішення будови українського культурного осередку, а ними були: голова гр. Попів, містоголова, Петро Сокальчук, дальше запрошені референти: Марія Демидчук, проф. Микола Чубатий, два вояки ветерани: Михайло Іваник і Осип Труш. Кінчив лісту промовців другий містопредсідник, Петро Задорецький. Усім промовцям треба признати совісне приготування до промови і повне опанування предмету. Це були просто лекції, виголошені з відповідним до хвилі настроем. У всіх промовах слідна була одна головна тема, а це конечність створення громадського осередку в Ню Йорку для захисту українській культурі і для обслуги потреб української громади, головно тої громади, яка саме доростає і має перебрати керму народнього життя в повоенних часах.

Після віча були зголошення за уділами. Пішли й розмови. Люди говорили поважно, а уряд не дуже наставав до закупна уділів на місци. Може це була добра тактика провідників: Хай — мовляв — самі люди почуваються до обовязку приступати до нової будоив, коли в минулому не спромоглися на належне зрозуміння ідеї Народього Дому.

Р-р

—о—

ҐРЕЙТ МЕДОВЗ, Н. ДЖ.

Замісць вінка по погибшім вояку на У. А. Д. Комітет.

Дня 23. грудня відбулася по Службі Божій панахида по бл. п. Евгенію Ожиївськім, американськім вояку українського роду, членови 143 відділу У. Н. Союзу. Наш парох, о. Рудакевич, запросив хлопців, що вернули з армії, щоби віддати останню прислугу свому товаришеви по зброї, що вони охотно зробили. При тому сказав о. парох кілька слів про це, за що помер Покійний, а це за ту свободу, що її репрезентує американський звіздистий прапор, на який звернені нині очі цілого світу. Потім згадав за заслуги Покійного Евгена, промовляючи до людей з заплаканими очима.

Родичі Покійного зложили замісць вінка на могилу $10 на допомогу українським скитальцям, які відіслано до Зл. У. А. Д. Комітету в Філядельфії. В письмі до горем прибитої родини Департамент Війни подав, що штабовий сарджент, Евген Ожийовський, летун погиб 22. січня 1945 біля Арнгайм в Голяндії, коли ушкоджено його літак.

Покійний родився 13. листопада 1920 в Ґрейт Медовз. Покінчив гай скул, Технічний Інститут в Лос Енджелес і мав диплому „майстра-механіка". Був відзначений за хоробрість у боях з ворогом, оперуючи з Анґлії по европейськім континенті. Вічна память доброму синови американської землі, що дорожив українським іменем!

Ева Дудяк.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету жертвували: Тов. ім. Івана Франка, від. 390 У. Н. Союзу, з Брістол, Конн., $15; Стефан Гиса з Асторії, Л. Ай., Н. Й., $5; Семен Угорчак з Бруклина, Н. Й., $10 на Український Квартальник.

ПОШУКУЄМО 308 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

192) Іван Ярмола, Ню Йорк, Н. Й.	$ 100.00
Попередно проголошено	19,170.00
Разом	$19,270.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

В ЦЕРКВІ СВ. ІОАННА ХРЕСТИТЕЛЯ В ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

В НЕДІЛЮ, 6. СІЧНЯ 1946: Велике Повечеріє з Литією 11:30 ввечір. : араз по окінченню Литії почнеться Сл. Божа.
ПОНЕДІЛОК, Собор Пр. Богородиці: Сл. Божа в год. 10. рано.
ВІВТОРОК, св. Перв. Стефана: в год. 10. рано.

В ЦЕРКВІ СВ. ПЕРВ. СТЕФАНА В МЕНВИЛ, Р. АЙ.

НА СВ. ВЕЧІР (6 січня): Сл. Божа в 10. рано.
НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ: Велика Служба Божа в 10. рано.
СОБОР ПР. БОГОРОДИЦІ: Вечірня 6:30 вечером.
НА СВ. ПЕРВ. СТЕФАНА: Вечірня 6:30 вечером.

о. Йосиф Желехівський, парох.

Початок американської преси

Перший друкований листок, похожий якнебудь на газету, вийшов у Бостоні в 1690 році під заголовком „Публичні події". Видавець, Ричард Пірс заповів, що він такі листки з усякими новинами буде видавати що місяця, але на першім випуску скінчилося. Дальше видання британські власти заборонили за те, що Пірс також заповів, що буде оголошувати імена всіх осіб, „які в місті Бостоні розсівають фальшиві чутки". Чому це тогочасним властям не подобалося, годі знати.

Справжній початок американської преси рахується від „Бостон Нюс Леттер", яку почав видавати Джан Кемпбел в 1704 році. Ціла газета — пів аркуша дрібно задрукованого паперу — була заповнена передруками з „Лондон Повст" (в Лондоні вже виходило кілька газет) та деякими місцевими вістями. „Бостон Нюс Леттер" виходила до 1776 року. Підчас війни за самостійність Злучених Держав вона „тримала" з Англією і перестала виходити, коли американці заняли Бостон.

Але за Бостоном зявилися вже періодичні видавництва в Філядельфії і Ню Йорку. В 1740 році було вже в Америці одинацять газет, в тім числі она німецька.

Дальший розвиток американської преси показують слідуючі числа. В 1800 році виходило в Злучених Державах 150 періодичних видавництв, в 1850 — 2,226, в тім числі 254 щоденних, в 1900 — 21,235 в тім числі 2,200 щоденних. В 1926 році виходило в Америці 2,431 щоденних газет, а взагалі періодичних видавництв 22,200. Те число включає також 1,230 публікацій в чужих мовах, а саме 198 німецьких, 180 французьких, 145 еспанських, 123 італійських, 85 польських, 55 шведських, 41 жидівських, 37 угорських, 30 норвезьких, 27 японських, 25 сербських і хорватських, 20 данських, 20 фінських, 18 російських, 15 литовських, 13 українських і т. п.

—o—

ЖІНОЧІ ПРИМХИ І ПІДСТУП

На цю тему писали різні автори перед нами, чимало писатимуть і після нас. Клясичним прикладом жіночої примховатої хитрости була Далія.

На шпальтах париської преси подібну історію згадав Трістан Бернар, правда, не таку трагічну як біблійна, одначе на його думку не меньше важну, як акт обвинувачення проти жіночої примховатости.

Сорок літ тому славна була зі своєї величезної краси панна Н. з професії артистка, яка крутила мужчинам голови на право й на ліво.

В ній залюбився майже до божевілля відомий адвокат Пер Ляріє, поважний громадянин, при тім не дуже молодий, власник прегарної бороди, що її знала вся надсенська столиця.

Артистка, яка зовсім не відзначалася гострими звичаями, чомусь відмовляла адвокатові взаємности. Її кокетливість доводила його просто до божевілля і мало що не стала причиною самогубства. Одного разу вона сказала адвокатові примхувато:

— Зголіть бороду... і я буду ваша! Не можу дивитися на цю бороду.

Адвокат занімів. Зголити бороду. Що таке? Жарти? Якже він появиться домів без бороди? Що скаже жінка? Що скажуть товариші. Борода, його гордість і прикраса!... Яка страшна жертва!

Та дарма, не було іншої ради — зголив. Просто від фризіера, виперфумований, випудрований побіг до своєї вимріяної, немов летів на крилах любови.

Вона поглянула на нього крізь льорнетку і стала безупинну реготатися:

— Боже мій! Якіж ви страшенно смішні!... Хаха! От потіха!

— Кохана, адже ви самі домагалися!...

— Так,... але я забула як ви передтим виглядали... Запустіть собі знову бороду. Мушу порівняти, як вам краще, з бородою, чи без неї!

Важні події в 1945 р.

(Докінчення з 2-гої сторони)

моговий Комітет дістав від уряду Злучених Держав дозвіл зібрати $300,000 на допомогу українським жертвам війни.

14. червня. — Вибрано Антона Глинку поновно, а Федора Заплітного вперше послами до канадійського парляменту в Отаві.

31. серпня. — У. К. Комітет вислав апель до президента Трумана в справі азилю для українських біженців в Европі.

21. вересня. — Президентська Допомогова Военна Рада у Вашинґтоні признала Злучений Українсько - Американський Допомоговий Комітет самостійним комітетом для допомогової акції.

26. вересня. — Промова посла А. Глинки в канадійськім парляменті за право азилю українським втікачам в Европі.

6. листопаду. — Проголошено Третій Український Конґрес в Америці на день 26. січня 1946 у Вашинґтоні.

10. листопаду. — З нагоди кампанії за Позичку Перемоги український хор в Ню Йорку співав на Таймс сквер в Ню Йорку Український Гимн.

24. листопаду. — Конґресменка Клер Бут Лус промовляла в конгресі в справі азилю для українських втікачів в Европі.

25. листопаду. — В Українській Дівочій Академії на Факс Чейз під Філядельфією відсвятковано дієцезальні поминки на честь Митрополита Шептицького 20. грудня і створено Стипендійний Фонд його імени. — Інтервенція У. К. Комітету в Вашинґтоні для стримання розпорядку в Стутґарті, у Німеччині, щоб вивезти українських скитальців до Советів.

29. грудня. — Конференція в готелю Пенсилвенія в Ню Йорку в справі висилки до Европи представника українських допомогових організацій Канади і Злучених Держав.

На конференції стверджено, що американські українці зложили в 1945 році $100,000 готівкою, а $200,000 убранням на допомогу українським жертвам війни в Европі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

—o—

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 6. січня, зараз по Сл. Божій, в сали парохіяльній. Приявність всіх членів конечна. — Уряд.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 6. січня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно 2:30 пополудні. Взиваємо всіх членів прийти на час. Новий уряд перебере своє урядування. Контроля дасть звіт за другий піврік. Вибрано такий уряд на 1946 рік: Дм. Чернявський, предс.; М. Мандрона, заст.; М. Шиманський, кас.; П. Слібінський, заст.; М. Галькевич, секр.; В. Кузів, заст.; М. Фіняк, В. Кузів, Д. Постоловський, контрольори; Ів. Шевчук, Н. Зелінський, Н. Варій, надз. хорих; П. Слівінський, М. Фіняк, гростіси. Збори товариства будуть відбуватись кожного місяця в першу неділю в місяці. — М. Галькевич, секр., 179 Cornwall St., Stratford, Conn. Tel.: 7-9856.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

К. П., Ню Йорк. — Так, зайшла помилка. Має бути: Збірка на представленню Жіночої Громади, від. 1. С. У. А. Також само перекручене було імя тов. „Могильниця" у виказі жертв через Обєднаний Комітет.

РАДІОВА ПРОГРАМА

СВ. ІОАННА ХРЕСТИТЕЛЯ В ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

СІЧНЯ 6-того W.J.A.R. 10:30 ДО 10:45 А. М.
СІЧНЯ 6-того W.E.A.N. 2:45 ДО 3:00 Р. М.

Хор ім. М. О. Гайворонського під управою **Ірени Желехівської-Конасевич.**

ПОШУКУВАННЯ

Відомости прохаємо подати для У. Ч. Х. в Німеччині через **Central Ukrainian Relief Bureau, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W. 2, England.**

Данилюка Богдана в Ню Йорку, що виїхав з Тернополя в осени 1940 р., шукає проф. Вас. Чайківський.

Цвика Бориса, 50 років, брата, з Білої Церкви на Київщині, шукає Цвик Василь.

Ганну Люсак, матір, з с. Тисарів, пов. Жидачів, шукає Люсак Теодора.

Михайла Нича з Винник шукає Агафія Нич.

Михайла Василенчука, вуйка, з с. Гостів, шукає Яцюк Фель з Станиславівського повіту.

Терлецького Данила, брата, що виїхав в 1912 р. з Полтавщини і мешкав у Ню Йорку, шукає Терлецький Андрій.

Ілька Макаренка, брата, з с. Хорошки на Полтавщині, що виїхав 1918 р. до Ню Йорку, шукає Чепа Іван.

ТАРЗАН, ч. 1307. Загроза пімсти.

Як лише її пацієнт заснув, Джена вийшла на коритар.

З безличним усліхом Губерт схопив її і потягнув до себе.

„Чи маєш ще більше готових поцілунків?" — визиваючо заговорив він. Джена відсунулася і вдарила його в лице.

Губерт попав у лють. „Ти мені заплатиш за це" — закликав він у гніві.